

El Povet de Morinilla i els primers masovers de la partida canterera

Juan Emilio Prades Bel

INTRODUCCIÓ:

Ja fa molt de temps que la Canterera i les zones pròximes han estat habitades, cosa suficientment evident a la vista de la gran quantitat de masos i d'arquitectura rural visible i les grans extensions de bancalades, de cultius típics de secà.

La pregunta que sempre m'he fet és: Qui eren els que van elegir i iniciar aquesta forma de vida rural aïllada, en definitiva, quins van ser els primers masovers d'aquests indrets de la partida Canterera? Ens esforçarem per intentar esbrinar-ho.

L'ENTORN TERRITORIAL:

La Canterera-Cometes és una partida rural que també dona nom al Barranc Canterera y al Mas de la Canterera, tot dins el terme Municipal de les Coves de Vinromà que està a l'extrem sud i és la part més meridional del terme de les Coves, formant un triangle on llinden, amb els termes d'Alcalà de Xivert i de Vilanova d'Alcolea. A pesar que es tracta d'una zona d'un gradient molt accidentat, amb grans treballs, especialment amb la construcció de grans parets de pedra seca ha permès viure moltes generacions de masovers, explotant i treballant els recursos agrícoles, ramaders i forestals. L'aigua es el recurs més escàs a pesar que aquesta zona és circumdada per la Rambla Seguer, Barranc del Mas de Quiquet i el Barranquet de la Canterera, que només porten aigua en moments de pluges torrencials, la resta de l'any estan totalment secs.

Els pous són molt escassos i en tota la Canterera només en conec un, el Povet de Morinilla, construït damunt el llit del Barranc de La Canterera que

desemboca a la Rambla Seguer; aquest barranc té un recorregut curt, menys de dos km, és un canal hidràulic que recarrega els aqüífers i que quasi la pràctica totalitat de les pluges, només baixa aigua en comptadíssimes ocasions, la qual cosa ha facilitat el domini de les espècies vegetals del llit i



Abeurador i pou de Morinilla.

riberes del barranc. Al tram final aflora l'aqüífer manifestat pel nivell de l'aigua del Povet.

EL POVET DE MORINILLA, L'AIGUA, EL SEGLE XX I EL MÓN ANTIC

El Povet és l'únic brollador natural d'aigua de l'entorn i al voltant d'ell s'ha desenvolupat la vida des de fa molts segles, especialment com abeurador dels ramats d'ovelles, cabres i animals de ferradura. Aquest recurs hídric sembla ser insuficient per mantindre la gran demografia i la gran pressió antròpica de l'entorn, però els masovers solucionaren el problema de la falta d'aigua amb la construcció de cocons, arreplegadors d'aigua, basses de pedra i morter, basses en zones argiloses dins un clot fondo i el llit d'argila bona batuda i pitjada, cisternes, aljubs, etc.; tots aquests enginyers